

*Олеся ЧИКИНДА,
здобув. другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету мистецтв
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка;*

*Наук. кер. Оксана ДОВГАНЬ,
канд. пед. наук, доц. кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва
факультету мистецтв Тернопільського національного
педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*

ФОЛЬКЛОРНИЙ ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ АНСАМБЛЬ «ВЕСЕЛІ ЗОЛОТНИКІВЧАНИ» ЯК ПРОДОВЖУВАЧ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ТРАДИЦІЙ СЕЛА ЗОЛОТНИКИ НА ТЕРЕБОВЛЯНЩИНІ

У публікації висвітлена концертна діяльність фольклорного вокально-інструментального ансамблю «Веселі Золотниківчани»; аналізується строфіката мелодика творів, виконуваних колективом; визначаються особливості виконання репертуару, інтерпретованим фольклорним ансамблем «Веселі Золотниківчани».

***Ключові слова:** фольклорний вокально-інструментальний ансамбль; «Веселі Золотниківчани»; музичний репертуар.*

Для кожної національної культури основоположним джерелом є народна культура, на основі якої поступово сформувалося і професійне мистецтво. Популярність народних вокально-інструментальних колективів, репертуар яких безпосередньо пов'язаний із музичною фольклорною традицією, є сьогодні надзвичайно затребуваним у зв'язку із сучасними соціально-культурними реаліями та завданнями збереження України, а саме: її економіки, культури, освіти, духовної сфери [1, с. 71].

Фольклорний вокально-інструментальний ансамбль «Веселі Золотниківчани» створений у 2015 р. Основу колективу складають дві мистецькі родини: сім'я Петрушаків та сім'я Чикинди. У репертуарі ансамблю є родинно-побутові й календарно-обрядові пісні, вокальні твори історичної й патріотичної тематики, пісні про кохання. За період творчого існування колектив взяв участь у

багатьох конкурсах і фестивалях, культурно-мистецьких святах, концертах, благодійних заходах і подіях, які відбувалися на Тернопільщині та за межами краю. Від дня створення і до сьогодні «Веселі Золотниківчани» мають багато прихильників, у своїй творчості постійно прагнуть до високого рівня виконавської майстерності, є прикладом для підростаючого покоління.

Вокально-інструментальні твори, виконувані фольклорним ансамблем «Веселі Золотниківчани», в основному, представлені двома типами строфічних побудов – чотирирядковою та чотирирядковою з приспівом. До речі, приспів також переважно представлені чотирирядковими побудовами. Загалом, такого роду строфічні побудови вказують на їхнє пізніше походження й про те, що вони сформувалися на етапі відходу побутових танків від давніх їхніх обрядових функцій.

Ритмічні побудови аналізованих творів на макрорівні представлені регулярно-акцентним типом їхнього становлення. Це ритмотворення зазвичай продиктоване зв'язком із танцювальними рухами і серійним їхнім повторенням під час виконання в інструментальних й вокально-інструментальних формах. Ритм на мікрорівні у творах репрезентує чотири типи організації в сегментах – репетицію, об'єднання, дроблення та комбіновані ритми. Це вказує на різножанровість представлених у репертуарі ансамблю творів та їхнє функціональне розмаїття [4, с. 49].

Мелодика виконуваних «Веселими Золотниківчанами» творів моторна. Адже, загалом, вона впливає з їхнього танцювального характеру й продиктована ним же. Виняток становить лише твір «Черемшина», що належить до кантиленної мелодики. В аналізованих творах присутні три типи мелодійного становлення: спонукальний, питальний і розповідний. Адже це вказує на мелодійне розмаїття творів і способи різноманітної їхньої інтонації [3, с. 56].

Народномузичні форми творів, виконуваних ансамблем «Веселі Золотниківчани», переважно побудовані на простих періодах і простих двочастинних формах типу строфа-приспів. Такі формотвірні зіставлення найчастіше властиві як народним пісням, так і народнотанцювальним творам.

адже дають підстави для повноцінного мелодійного розгортання та творення контрасту під час виконання музичних композицій. Загалом, це типові для пісенно-інструментальної народної творчості українців.

Аналізованим творам властиві два типи ладо-звукорядних побудов: вузькооб'ємні та широкооб'ємні. Вузькооб'ємні зазвичай представлені іонійським чи еолійським гексахордом. Він властивий, в основному, для пісень і деяких танцювальних творів, переважно, для маршів. Широкооб'ємні (плагальне поєднання тетрачордів із пентачордами) домінує у танцювальних мелодіях, переважно, у вальсах і танго. Загалом, такого роду ладозвукорядні побудови є типовими як для національної пісенної, так і й танцювальної творчості.

Висновки. Отже, фольклорний вокально-інструментальний ансамбль «Веселі Золотниківчани», зберігає та продовжує культурно-мистецькі традиції села Золотники, поширює та популяризує подільську народну пісню, бере активну участь у Всеукраїнських та Міжнародних фестивалях і конкурсах, культурно-мистецьких заходах фольклорно-етнографічного спрямування, заохочує молодь до вивчення, збереження та популяризації народнопісенного надбання краю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іваницький А. Українська музична фольклористика (методологія і методика): навчальний посібник. Київ : Заповіт, 1997. 392 с.
2. Лисак В. «Просвіта» в Золотниках. Тернопіль : Терно-граф, 2004. 319 с.
3. Смоляк О. Народне багатоголосся Тернопільщини: історія та типологія : навчальний посібник. Тернопіль : Вид-во «Астон», 2008. 172 с.
4. Смоляк О. Основи теорії народнопісенних творів : підручник. Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. Вид. 2, доп. 144 с.
5. Теробовельська земля: Історично-мемуарний збірник. НТШ. Укр. арх. Том XX / ред. кол. І. Винницький (гол. ред.), В. Палідвор, Р. Криштальський та ін. Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1968. 913 с.